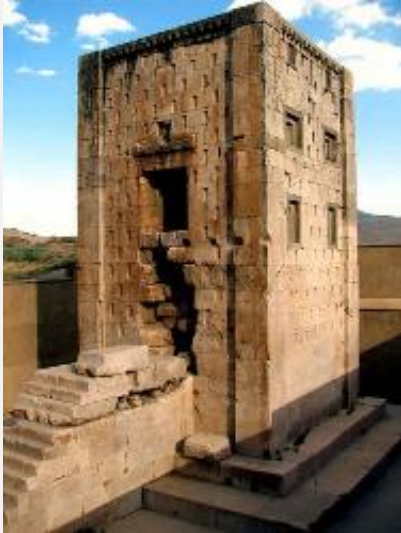

گاه شمار تمام سنگی ۲۵۰۰-۳۰۰۰ ساله

بنایی با معماری خاصی در «نقش رستم» وجود دارد که از زمان حمله اعراب به ایران به اشتباه، نام «کعبه زرتشت» را به آن دادند، چون کاربرد واقعی آن را نمی‌دانستند.

بنایی با معماری خاصی در 171#& نقش رستم& وجود دارد که از زمان حمله اعراب به ایران به اشتباه، نام 171#& کعبه زرتشت& را به آن دادند، چون کاربرد واقعی آن را نمی‌دانستند. آن زمان فکر می‌کردند که هر دینی باید برای خود بُتکده یا عبادتگاهی داشته باشد، برای همین فکر کردند این بنا هم مرکزیت یا کعبه زرتشتیان است.

در دیوار داخل این ساختمان لغت 171#& کعبه& حکاکی شده است. در کتاب‌های زرتشتی آمده است که حضرت زرتشت 171#& زاراتشتر& در این محل، نیایش می‌کرده است. اعراب، لغت کعبه را از پارسی پهلوی گرفتند. همان‌طور که در زمان داریوش کبیر به کشور 171#& عمان& امروزی 171#& مکه& می‌گفتند؛ بنابراین کلمه مکه نیز فارسی است.

در محاسبه روز نوروز در کتب زرتشتی نوشته شده است که زرتشت در این رصدخانه، محل شروع نوروز را محاسبه کرد. نوروز در روز اول فروردین از محلی شروع می‌شود که اولین اشعه آفتاب در آنجا بتابد. بر اساس برآورد گاهنامه زرتشت، هر 700 سال یک‌بار نوروز از ایران شروع می‌شود. آخرین باری که نوروز از ایران شروع شد، 300 سال پیش بود. در سال 1387، نوروز از پاریس و بروکسل و در سال 1388 از تورنتو و نیویورک شروع شد. سال آینده هم نوروز از محلی بین آلاسکا و هاوایی شروع خواهد شد.

از زمان حمله اعراب به ایران تا به امروز، یعنی قرن بیست و یکم میلادی، کاربرد و تعریف این بنا کشف نشده بود. خوشبختانه پژوهشگر ایرانی 171#& رضا مرادی غیاث‌آبادی& که تحقیقات فراوانی در زمینه ایران باستان داشته است، نتیجه کشف خود را در کتابی به نام 171#& نظام گاهشماری در چارطاقی‌های ایران& توسط انتشارات 171#& نوید شیراز& به چاپ رسانده و راز این بنا را منتشر کرده است.

تا امروز حدث می‌زدند کاربرد این بنا، محل نگهداری کتاب اوستا و اسناد حکومتی یا محل گنجینه دربار و یا آتشکده معبد بوده است. اما غیاث‌آبادی با تحقیقات خود ثابت کرد این بنا با مقایسه با تمامی بناهای گاهشماری (تقویم) آفتابی در سرتاسر جهان، پیشرفته‌ترین، دقیق‌ترین، و بهترین بنای گاهشماری آفتابی جهان است. این در حالی است که تا قبل از این بنا هم 171#& چارطاقی‌ها& در نقاط مختلف ایران احداث شده بودند و همین وظیفه را با شیوه‌ای بسیار ساده اما دقیق و حرفه‌ای بر عهده داشتند.

تمامی بناهای گاهشماری آفتابی در جهان فقط می‌توانند روزهای خاصی از سال (مانند روزهای سرفصل) را مشخص کنند و حتی با سال خورشیدی هم تنظیم نیستند. اما این بنا با دقت و علمی که در ساخت آن اجرا شده، قادر است بسیاری از جزئیات روزهای مختلف سال و ماه‌ها را مشخص کند. زرتشتیان با استفاده از این بنا می‌توانستند بسیاری از مناسبت‌ها و جشن‌های سال را روز به روز دنبال کنند و از زمان دقیق آنها آگاه شوند.

بسیاری از بناهای چارطاقی در سطح کشور (به‌طور آتشکده) یا به‌طور کامل تخریب شده و یا تغییر کاربری داده شده است. ولی خوشبختانه تعدادی هم مانند چارطاقی 171#& نیاسر& و چارطاقی 171#& تفرش&، سالم مانده و برای ما و نسل‌های بعدی باقی مانده‌اند.

متأسفانه بنای 171#& کعبه زرتشت& با آن که تقریباً سالم باقی مانده است به ثبت میراث جهانی سازمان ملل نرسیده است! حتی سازمان میراث فرهنگی هم این بنا را همراه بناهای عجایب هفتگانه جدید (که برج ایفل هم یکی از کاندیداها بود) پیشنهاد نداد! حتی با کشف راز این بنا هم هیچ‌گونه انعکاس و جنجالی به پا نشد!

این بنا، یک گاهشمار تمام سنگی ثابت در جهان است که باید سازندگان آن از بسیاری از نکات علمی جغرافیایی، نجومی، سال کبیسه، انحراف کره زمین نسبت به مدار خورشید، تفاوت قطب مغناطیسی با قطب جغرافیایی، مسیر گردش زمین به دور خورشید و... را در 2500 تا 3000 سال پیش، در دوران حکومت هخامنشیان آگاهی می‌بودند. حال آنکه خیلی از آنها را مانند کروی بودن کره زمین و گردش زمین به دور خورشید را در چهارصد سال اخیر در اروپا کشف کردند و به نام خودشان ثبت کردند!